

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLARI KONFEDERASYONU

TEŞKİLAT VE İLGİLİ KURULUŞLAR MÜDÜRLÜĞÜ

FEDERASYONLAR

Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu

Türkiye Bakkallar ve Bayiler Federasyonu

Türkiye Madeni Eşya Sanatkarları Federasyonu

Türkiye Ağaç İşleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu

Türkiye Kahveciler, Kiraathaneçiler, Büfeciler Federasyonu

Türkiye Elektrik, Elektronik ve Benzerleri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu

Türkiye Terziler, Konfeksiyoncular ve Giyim Sanatkarları Federasyonu

Türkiye Berberler ve Kuaförler Federasyonu

Türkiye Lokantacılar, Kebapçılar, Pastacılar ve Tatlıcılar Federasyonu

Türkiye Umum Ayakkabıcılar Federasyonu

Türkiye Finnolar Federasyonu

Türkiye Kasaplar, Besiciler, Et ve Et Ürünleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu

Türkiye Sebzeciler, Meyveciler ve Seyyar Pazarcılar Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu

ESNAF VE SANATKÂRLAR ODALARI BİRLİKLERİ

- Adana • Adıyaman • Afyon
- Ağrı • Amasya • Ankara
- Antalya • Artvin • Aydın
- Balıkesir • Bilecik • Bingöl
- Bitlis • Bolu • Burdur
- Bursa • Çanakkale • Çankırı
- Çorum • Denizli • Diyarbakır
- Edirne • Elazığ • Erzincan
- Erzurum • Eskişehir
- Gaziantep • Giresun
- Gümüşhane • Hakkâri
- Hatay • Isparta • İçel • İstanbul
- İstanbul (Bil. Mad. Eşya)
- İzmir • Kars • Kastamonu
- Kayseri • Kırklareli • Kırşehir
- Kocaeli • Konya • Kütahya
- Malatya • Manisa • K. Maraş
- Mardin • Muğla • Muş
- Nevşehir • Niğde • Ordu
- Rize • Sakarya • Samsun
- Siirt • Sinop • Sivas
- Tekirdağ • Tokat • Trabzon
- Tunceli • Şanlıurfa • Uşak
- Van • Yozgat • Zonguldak
- Aksaray • Bayburt • Karaman
- Kırkkale • Batman • Şırnak
- Bartın • Ardahan • Iğdır
- Yalova • Karabük • Kilis
- Osmaniye • Düzce

TESK, yöneticileri en alt birimden itibaren yargı gözetiminde yapılan demokratik seçimlerle işbaşına gelen bağımsız 13 mesleki Federasyon, 82 Birlik, 3170 Oda, 484 meslek dalıyla ülke düzeyinde ve yaklaşık dört milyon üyeye sahip en büyük sivil toplumdur

SAYI : TŞKL. SG-1.38.08/ 260
KONU : 5510 sayılı Kanun hk.

09.10.2008* 6257

BİRLİKLERE 2008/100 SAYILI GENELGE

Bilindiği üzere; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun tamamı 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

ESNAF VE SANATKARLARIMIZ; bu kanunun 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinin 1 ve 2 numaralı alt bentlerine göre sigortalı sayılmaktadırlar. Kısaca mensuplarımız bundan böyle (4/b) sigortalısı olarak tanımlanacaktır.

Kanun ile esnaf ve sanatkarlarımız;

- 1) Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanlar,
- 2) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr sicili ile birlikte kanunla kurulan meslek odalarına usûlüne uygun olarak kayıtlı olanlar, şeklinde iki gruba ayrılmıştır.

Kanun ve Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği ile **Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüklerimize bazı görevler verilmiştir.**

1) ESNAF VE SANATKARLARIMIZIN SİGORTALILIKLARININ BAŞLANGICI VE BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

a) Gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanların sigortalılıkları, vergi mükellefiyetlerinin başladıkları tarihten itibaren başlayacak ve vergi dairelerince, Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilecektir.

b) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr sicili ile birlikte kanunla kurulan meslek odalarına usûlüne uygun olarak kayıtlı olanların sigortalılıkları, esnaf ve sanatkar siciline kayıtlı oldukları tarihten itibaren, başlayacak ve bu sigortalıların sigorta başlangıçları **esnaf ve sanatkar siciline kayıtlı oldukları tarihten itibaren Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüklerince 15 gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna e-sigorta ile sigortalı işe giriş bildirgesi (Ek-4) ile bildirilecektir.**

Sigortalı işe giriş bildirgesi dışında, başka biçimlerde yapılan bildirimler geçerli sayılmayacaktır.

Ancak kurum, kanun veya bu yönetmelik gereği verilecek her türlü belge veya bilginin e-sigorta ortamında gönderilmesi hususunda gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan idareleri, kurum ve kuruluşları zorunlu tutmaya veya zorunluluk esasını kaldırmaya yetkili bulunmaktadır.

Kanun veya bu yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgelerin e-sigorta ortamında kuruma gönderme zorunluluğu getirilmesine rağmen bu yükümlülüğün yasal süresi içinde veya yasal süresi dışında kâğıt ortamında yerine getirilmesi hâlinde de bu belgeler kurumca işleme konulacaktır.

Belge veya bilgileri e-sigorta ortamında göndermekle zorunlu tutulan kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler, kurumun bilgi işlem sistemlerinin hizmet dışı kalması sonucu belge ve bilgiyi, öngörülen sürenin son gününde kuruma gönderememeleri ve muhteviyatı primleri de yasal süresi içinde ödeyememeleri hâlinde, teknik sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden beşinci işgününün sonuna kadar belge veya bilgilerin gönderilmesi ve primlerin de aynı sürede kuruma ödenmesi halinde, yükümlülüklerin kanunda öngörülen sürede yerine getirildiği kabul edilecektir.

2) SİGORTALILIĞIN SONA ERMESİ VE BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Kanunun (4 /b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan;

a)Gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanların sigortalılıkları mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri tarihte sona erecek ve bu tarih ilgili vergi dairelerince ve sigortalılarca, Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilecektir.

b)Gelir vergisinden muaf olanların sigortalılıkları, esnaf ve sanatkâr sicil müdürlüklerindeki kayıtlarının silindiği tarihte sona erecek ve bu tarih, esnaf ve sanatkâr sicil müdürlüklerince ve sigortalılarca, sigortalı işten ayrılış bildirgesiyle sigortalılığın sona ermesini takip eden **10 gün içinde (Ek-5 belge) e-sigorta ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilecektir.**

c) Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlardan; aylık faaliyet gelirlerinden bu faaliyetine ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutar, brüt asgari ücretin altında olan (halen 638.70.-YTL) ve bu durumu Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliklerinden alacakları **(Ek-2) muafiyet belgesi** ile belgeleyerek, 10 gün içinde kuruma intikal ettiren esnaf ve sanatkarların sigortalılıkları, belgenin düzenlendiği tarihten; bu süreyi geçirenlerin sigortalılıkları ise belgenin kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihten itibaren sona erecek ve bu tarih sigortalılarca **10 gün içinde** kuruma bildirilecektir. **Özetle; asgari ücretin brüt tutarının altında geliri olanlar, bu kanuna göre zorunlu sigortalı sayılmayacaktır.**

3)YANINDA İŞÇİ ÇALIŞTIRAN ESNAF VE SANATKARLARIMIZIN SORUMLULUKLARI

İşyerinde, sigortalı işçi çalıştıran işveren, işyeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte, örneği kurumca hazırlanan (Ek-6) işyeri bildirgesini düzenleyerek e-sigorta ile kuruma göndermek zorundadırlar. Yanlarında işçi çalıştıran işverenler bu yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takdirde **her bir sigortalı için asgari ücretin brüt tutarında idari para cezası ödemek zorunda kalacaklardır.**

4) KURUMA e-SİGORTA İLE SİGORTALI BİLDİRİMİ YAPILMASI

Kuruma e-sigorta ile bildirim yapılması; Sosyal Güvenlik Kurumu ve sicil müdürlüklerinin elektronik ortamda işlem yapabilecek altyapı oluşturuluncaya kadar işlemler, kurumun öngördüğü örnek belgeler ile manuel (el ile) yürütülebilecektir.

Normal posta veya kargo ile gönderilen veya kuruma doğrudan verilen işe giriş bildirgelerinde, bildirgenin kurum kayıtlarına intikal ettiği tarih; taahhütlü, iadeli taahhütlü veya acele posta servisi olarak gönderilenler de ise postaya verildiği tarih, bildirim tarihi olarak kabul edilecektir.

5) İDARİ PARA CEZALARI

Sigortalılığın başlangıcını, sona ermesini Kuruma bildirmeyen Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Müdürlükleri için aylık asgari ücretin brüt tutarında (638,70.-YTL) idari para cezası uygulanacaktır.

6) İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİ DÜZENLENMEMESİ

5510 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sosyal güvenlik kurumlarına tescili yapılan ve kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle sigortalılığı devam edenlerin, eski tescil bilgileri, sosyal güvenlik sicil numarası altında güncellenerek kanuna göre tescil işlemleri sonuçlandırılacaktır. **Bunlar için ayrıca sigortalı işe giriş bildirgesi düzenlenmeyecektir.**

7) VERGİ KAYDI OLDUĞU HALDE BUGÜNE KADAR KURUMA HİÇ MÜRACAAT ETMEYEN SİGORTALILARIN SİGORTALILIKLARI 1 EKİM 2008 TARİHİNDE BAŞLAYACAKTIR

Gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi oldukları halde (vergiden muaf esnaf hariç) 1 Ekim 2008 tarihine kadar kuruma (Bağ Kur'a) kayıt ve tescillerini yaptırmamış olanların sigortalılıkları; 01 Ekim 2008 tarihinden itibaren başlatılacaktır.

Ancak, sigortalılıkları 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren başlatılacak olan bu sigortalılar; **01 Ekim 2008 tarihinden itibaren 6 ay içinde yazılı talepte bulunmaları kaydıyla ve 4/10/2000 - 1 Ekim 2008 tarihleri arasında geçen vergi mükellefiyet sürelerinin tamamını** prime esas kazançlarının % 32'si üzerinden ödemek suretiyle borçlanabileceklerdir. Borçlanma tutarı, kurum tarafından hesaplanarak sigortalıya tebliğ edilecektir. Hizmet borçlanması yapmak için sigortalılar ve hak sahipleri sosyal güvenlik il/merkez müdürlüklerine müracaat edeceklerdir.

Sigortalının, kendisine tebliğ edilen borçlanma tutarının tamamını, tebliğ tarihinden itibaren 6 ay içinde ödemesi halinde ise, **bu süreler ilgili açısından sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.**

8) SİGORTALILIĞIN DURDURULMASI

Bağ-Kur Kanununa göre; sigortalılık tescilleri yapıldığı hâlde, (kurum kayıtlarında sigortalı olarak görünmesi gerekir) 30/4/2008 tarihi itibarıyla 5 yılı aşan süreye (60 ay ve daha fazla) ilişkin prim borcu bulunanların, bu sürelerle ilişkin prim borçlarını, prim borçlarının ödenmesine ilişkin kurumca çıkarılacak genel tebliğin yayımı tarihini takip eden aybaşından itibaren 6 ay içinde ödememeleri hâlinde, prim ödemesi bulunan sigortalıların daha önce ödedikleri primlerin tam olarak karşıladığı ayın sonu itibarıyla, hiç prim ödemesi bulunmayan sigortalıların ise tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı durdurulacak, prim borcuna ilişkin süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmeyecek, bu sürelerle ilişkin kurum alacakları takip edilmeyecek ve ilgilinin prim borcuna kurum alacakları arasında yer verilmeyecektir.

Yani, söz konusu prim borcu ödenmediği takdirde, esnaf ve sanatkarlarımız 5 yıllık sigortalılık süresinden vazgeçmiş sayılacaklardır.

Ancak, sigortalı ya da ölümü halinde hak sahiplerinin daha sonra müracaat etmeleri hâlinde, müracaat tarihindeki prime esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanacak borç tutarının tamamı, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödendiği takdirde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

9) SİGORTALILARIN PRİME ESAS KAZANÇLARI

Kanun, basamak sistemini kaldırmıştır.

Kanunun (4/b) kapsamında bulunan sigortalıların (esnaf ve sanatkarların) prime esas kazançları yürürlükteki asgari ücretin brüt tutarı ile 6,5 katı arasında (halen 638.70.-YTL ila 4.152.-YTL) arasında kalmak şartı ile **kendileri tarafından beyan edilecektir.**

Sigortalı aynı zamanda yanında işçi çalıştırıyorsa yani işveren ise beyan ettiği kazanç çalıştırdığı sigortalıların prime esas kazancının en yükseğinden daha az olamayacaktır.

Esnaf ve sanatkarlarımızdan, kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olarak kaydı ve tescili yapılmış olanların, prime esas kazançlarını, 1/10/2008 (dâhil) tarihi ilâ 31/12/2008 (dâhil) tarihi arasında beyan etmemeleri hâlinde, ödeyecekleri aylık primler beyanda bulununcaya kadar daha önce buldukları en son gelir basamaklarına karşılık gelen tutarlar üzerinden alınacaktır.

31/12/2008 tarihine kadar beyanda bulunulması hâlinde; beyan ettiği yeni kazanç üzerinden ilgili ayın prim tahakkuku yapılacaktır. (Beyanda bulunulmayan, ancak bu üç aylık süre içinde kalan diğer aylar için ise prime esas asgari kazanç üzerinden prim tahakkuku yapılır.) Prim tahakkukuna esas bu tutarlar, asgari aylık prime esas kazanç tutarından az olamaz. 31.12.2008 tarihinden sonra mutlaka beyanda bulunulması gerekmektedir.

10) PRİM ORANLARI VE DEVLET KATKISI

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Örnek: Asgari kazançtan 638,70.-x %20 = 128.- YTL

Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre % 1 ilâ % 6,5 oranları arasında olmak üzere kurumca belirlenecektir.

Örneğin: Elektrik tesisatçılığı meslek dalı için kısa vadeli prim oranı %3, belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalarda gıda, içecek veya tütün ağırlıklı perakende ticareti %1, kuaförlük ve diğer güzellik salonlarının faaliyetleri %1 gibi) * Meslek kollarına göre prim oranları listesi genelgemiz ekinde yer almaktadır.

Genel sağlık sigortası primi, kısa ve uzun vadeli sigorta kollarına tâbi olanlar için prime esas kazancın % 12,5 dir. (Örnek:638,70.-x %12,5 = 80.-YTL)

Asgari kazançtan ödenecek prim; (sigorta primi 128.-YTL) + (sağlık primi 80.-YTL) = Toplam 208.-YTL'dir. Bağ-Kurda 12. basamakta bu tutar 300,28YTL'dir.)

Devlet, işçi veya işveren hissesine ortak olmak üzere doğrudan prime katkı sağlamamaktadır. Ancak, kurumun her ay itibarıyla tahsil ettiği malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası priminin toplamının dörtte biri oranında kuruma katkı yapacaktır.

11) SOSYAL GÜVENLİK DESTEK PRİMİ

1 Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe girecek olan 5510 sayılı Kanuna göre; Bağ-Kur, SSK veya Emekli Sandığından emekli olduktan sonra esnaf ve sanatkarlık faaliyetinde bulunanların emekli aylıklarından, 2008 yılında **%12 oranında SOSYAL GÜVENLİK DESTEK PRİMİ kesilecektir.** Bu oran her yıl bir puan artırılmak suretiyle 2011 yılında %15'e yükselecektir.

12) SİGORTALILIK SÜRESİ

Kanunun yürürlük tarihine kadar olan Bağ-Kur, SSK ve Emekli Sandığına tabi sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri, tabi oldukları kanun hükümlerine göre değerlendirilecektir. Yani, **1 Ekim 2008 tarihinden önce sigortalı olanların emeklilik yaşlarında ve emeklilik için aranan zorunlu gün sayısında herhangi bir artış olmayacaktır.**

13) SAĞLIK SİGORTASI

Bu Kanun hükümlerine göre esnaf ve sanatkarlar, 30 gün prim ödemek ve 60 günden fazla prim borcu bulunmamak şartıyla sağlık hizmetlerinden yararlanılabilecektir.

4) İSTEĞE BAĞLI SİGORTA ŞARTLARI

İsteğe bağlı sigortalı olabilmek için;

a) 18 yaşını doldurmuş olmak,

b) Kanuna tabi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmamak veya yanlarında çalışan sigortalı olarak çalışmakla birlikte, ay içinde 30 günden az çalışmak ya da tam gün çalışmamak,

c) Kendi sigortalılığı nedeniyle aylık bağlanmamış olmak,

ç) İsteğe bağlı sigorta giriş bildirgesiyle Kuruma başvuruda bulunmak,

şartları aranacaktır.

İsteğe bağlı sigorta primi, prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından beyan edilecek prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir Sağlık primini ödemek zorunludur. **İsteğe bağlı sigortalılar bundan böyle sağlık hizmetinden yararlanabileceklerdir.**

15) ERKEN ÖDEME İNDİRİMİ

Esnaf ve sanatkarlarımız, her aya ait primlerini takip eden ayda kurumca belirlenecek günün sonuna kadar kuruma ödemek zorundadırlar. (Ödeme tarihi tebliğ ile belirlenecektir).

En fazla bir yıllık süre peşin olarak ödenebilir.

Erken ödeme halinde erken ödenen her gün için aylık % 4 oranında indirim uygulanacaktır. Erken ödeme indirimine ilişkin süre, ödemenin yapıldığı günü takip eden günden kanunî ödeme süresinin son gününe kadar (son gün hariç) geçen gün sayısı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Taksitler hâlinde yapılan ödemelerde, birden fazla taksitin erken ödenmesi hâlinde süre, erken ödenen her bir taksit için aynı şekilde belirlenecektir.

16) ESNAF VE SANATKARLARIMIZA SAĞLANAN YENİ HAKLAR

Esnaf ve sanatkarlarımıza 5510 sayılı Kanunla; önceden olmayan evlenme ödeneği, sürekli işgöremezlik ödeneği, geçici işgöremezlik ödeneği ve emzirme ödeneği verilmesi kabul edilmiştir.

17) SAĞLIK SİGORTASI KAPSAMI

Kanunda 4/b sigortalısı olarak anılan esnaf ve sanatkarlarımız ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler, bu kanun veya bundan önceki kanun hükümlerine göre gelir veya aylık alanlar genel sağlık sigortası kapsamındadır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki kanunları gereği bakmakla yükümlü olunan kız çocukları bu kanun gereğince de bakmakla yükümlü olunan kişi sayılacaktır. Ancak kız çocuklarının durumlarında değişiklik olması halinde (örneğin evlenme) sağlık hizmetlerinden yararlanma koşulları bu kanuna göre yeniden belirlenecektir.

Bu kanuna göre;genel sağlık sigortalısının, sigortalı veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan;

a) Eşi,

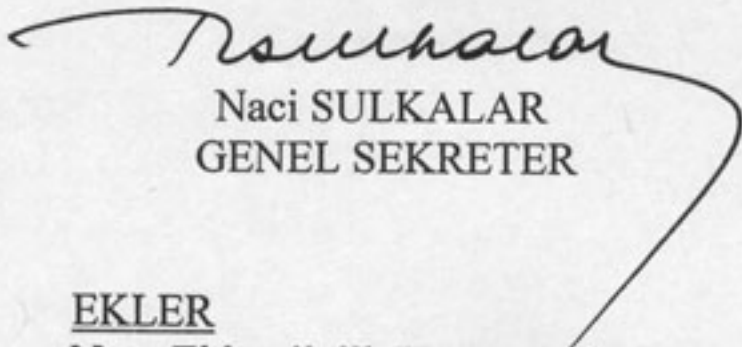
b) 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi hâlinde 20 yaşını, yüksek öğrenim görmesi hâlinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın çalışma gücünü en az %60 oranında yitirdiği kurum sağlık kurulu tarafından tespit edilen evli olmayan çocukları,

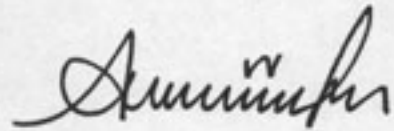
c) Her türlü kazanç ve irattan elde ettiği gelirin asgari ücretin net tutarından daha az olan ve diğer çocuklarından sağlık yardımı almayan ana ve babası, genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi olarak kabul edilecektir.

18) BİLGİYE ERİŞİM

Sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin 5510 sayılı kanun, yönetmelik ve tebliğlere, Konfederasyonumuzun web sitesinin (www.tesk.org.tr) **Çalışma Alanlarımız /Sosyal Güvenlik** başlığı altından veya www.sgk.gov.tr adresinden ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

Naci SULKALAR
GENEL SEKRETER

M.BURHAN AKSAK
GENEL BAŞKAN VEKİLİ

EKLER

Not: Ekler ilgili Yönetmelikte yer alan belge numarasına göre yazılmıştır ve web sayfamızda genelgemiz ekindedir.

Ek-2 Sigortalılık Muafiyet belgesi örneği

Ek-4 Sigortalı İşe Giriş Bildirgesi

Ek-5 Sigortalı İşten Ayrılış Bildirgesi

Ek-6 İşyeri Bildirgesi

Ek-Meslek kollarına göre kısa vadeli prim oranları listesi

Bilgi: Tüm Federasyonlara